

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-3752/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-753/24-S

Název	Základní škola a Mateřská škola při o. p. s. Olivově dětské léčebně, Říčany, Olivova 224
Sídlo	Olivova 224, 251 01 Říčany
E-mail	vedeni@zsmsolivovna.cz
IČO	70 845 034
Identifikátor	600 022 030
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Romana Bezvodová
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Olivova 224, Říčany
Inspekční činnost na místě	9. a 10. října 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola při o. p. s. Olivově dětské léčebně, Říčany, Olivova 224 (dále „škola“) je škola, která poskytuje vzdělání v mateřské škole (dále „MŠ“) a v základní škole (dále „ZŠ“) žákům od 1. do 9. ročníku. Nejvyšší povolený počet dětí v MŠ k inspekční činnosti je 14 dětí, v době inspekční činnosti se vzdělávalo 11 dětí.

Nejvyšší povolený počet žáků je 85. Počty žáků se mění v každém turnusu. Ve školním roce 2023/2024 byly průměrné počty žáků obdobné mezi 34,92 až 68,67. K datu inspekční činnosti bylo vzděláváno 67 žáků.

Škola zabezpečuje většinou po dobu pětítýdenního léčebného pobytu v Olivově dětské léčebně, Říčany, Olivova 224 (dále „léčebna“) předškolní a základní vzdělání dětem a žákům trpícím onemocněním respiračního a pohybového ústrojí, nadváhy, obezity a atopického ekzému.

Stravování zajišťuje školní jídelna Olivovy dětské léčebny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále ředitelka) organizaci řídí dlouhodobě a postupně spolu s obměněným týmem pedagogů naplňují koncepci rozvoje školy specifickou jejím postavením. Ředitelka vhodně stanovila kompetence pro jednotlivé zaměstnance; jmenovala svoji zástupkyni; vnější i vnitřní informační systém je funkční. Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu vedení školy pravidelně kontroluje hospitační činností s následnými pohospitačními pohovory.

Od minulé inspekční činnosti došlo ve škole ke změnám v organizaci spolupráce s léčebnou, zejména v organizaci výuky a souvisejících činnostech, nebyla zahájena činnost školní družiny a školního klubu, neboť odpolední zájmovou činnost v rámci léčebného režimu zajišťuje léčebna. Došlo také k výraznému omezení provozu MŠ, která vzdělává pouze děti hospitalizované v léčebně.

Počet tříd MŠ se snížil na jednu; zde dlouhodobě působí jedna plně kvalifikovaná učitelka.

Výuka na prvním stupni probíhá malotřídním způsobem. Do I. skupiny jsou spojeni žáci prvního a druhého ročníku, II. skupinu tvoří žáci třetího a pátého ročníku, III. skupina spojuje žáky čtvrtého a pátého ročníku.

Výuku v ZŠ zajišťuje osm pedagogů s příslušnou odbornou kvalifikací, jedna z vyučujících si vzdělání doplňuje studiem. Hledání plně odborně kvalifikovaného pedagoga ředitelka prokázala.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je intenzivní a pozitivně se projevilo v hospitované výuce. Vedení školy klade důraz na vytváření prostoru pro vzdělávací kreativitu a její účelné využití ve škole. Účast na vzdělávání, např. umělé inteligence, formou školení do sborovny a individuálními kurzy je hojná, na což škola vynakládá nemalé finanční částky. Ve školním roce 2024/2025 proběhlo zatím proškolení pedagogů v oblasti rizikového chování a dvojice pedagogů absolvovala individuální semináře.

Ředitelka správně zřídila školní poradenské pracoviště, které poskytuje podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a pedagogům. Počet žáků a složení skupin v ZŠ jsou ale proměnlivé a od toho se odvíjí plán konkrétních preventivních akcí a možnosti realizace podpůrných opatření. Účinnost je také limitována tím, zda škola dostala od kmenové školy dostatek informací. Problémem je skutečnost, že ZŠ není vždy oficiálně informována o podpůrných opatřeních, která mají být žákům zajištěna, neboť často nedostává od kmenových základních škol o žácích se SVP vzdělávaných během pobytu v léčebně aktuální informace. K datu inspekční činnosti proto nepůsobí ve škole asistent pedagoga; škola nemá podklady umožňující jeho získání. Významným pozitivem podpory žáků jsou konzultace s psychologkou léčebny využívané účastníky vzdělávání.

V rámci prevence jsou realizovány specifické aktivity; v každém turnusu zaměřené na efektivní prevenci rizikového chování a na ochranu zdraví a životního prostředí. Velký důraz je kladen na výchovu ke zdravému životnímu stylu, péči o fyzické i psychické zdraví.

Škola je v nájemním vztahu vůči léčebně. Disponuje budovou, jejíž prostory jsou pro výuku stísněné (např. chybějí odborné učebny), velkou aulou s klavírem a tělocvičnou, kterou však ZŠ nevyužívá (tělesnou výchovu nevyučuje). Budovu obklopuje pozemek v parkové úpravě. Vjezd do areálu i vchod do budovy je řádně zabezpečen službou na recepci. Všichni aktéři vzdělávání jsou prokazatelně seznámeni s funkčně nastavenými pravidly vzájemných vztahů a provozu školy.

MŠ využívá jednu učebnu a dílnu na zahradě. Materiální vybavení třídy je plně dostačující pro vzdělávání i spontánní aktivity dětí. Došlo k odstranění nedostatku týkajícího se odpoledního odpočinku. Nyní je MŠ vybavena matracemi a lůžkovinami. Dohled nad dětmi je vykonáván učitelkou po celou dobu vzdělávání ve třídě. Děti během dne opakovaně opouští třídu v doprovodu zákonných zástupců nebo personálu léčebny, kteří za ně přebírají zodpovědnost, z důvodu léčebných procedur. Do třídní knihy je zaznamenáván počet dětí pro aktuální den, chybí však přehled o změnách počtů dětí během dne, což by v případě krizové situace mohlo znamenat bezpečnostní riziko.

Ředitelka vydala vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání. Vzdělávání v ZŠ probíhá podle upraveného Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, vhodně upraveného pro potřeby školy při zdravotnických zařízeních. Systém bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a organizace dohledu nad nimi vykazuje rizika. Přítomnost žáků ve výuce je zaznamenávána vyučujícím v přehledu docházky, který doplňuje zápisy v třídní knize třídy. Jestliže byl žák z výuky uvolněn na žádost personálu léčebny, měl by se po ukončení procedur do třídy vrátit v jeho doprovodu, tak aby byla zajištěna bezpečnost žáka. Tento postup však není ze strany léčebny vždy dodržen, proto ředitelka přijala opatření k odstranění tohoto rizika jednáním s jejím vedením se stanovením odpovědnosti zaměstnanců léčebny za dodržení výše uvedeného postupu. Úrazovost žáků školy je nízká.

Hospodaření školy je efektivní. Financování školy je vícezdrojové. Z rozpočtu od zřizovatele a dotací se daří vytvářet kvalitní materiální podmínky, které se díky účelnému využívání finančních prostředků od předešlé inspekční činnosti výrazně zlepšily. Navýšení rozpočtu na provoz v posledních dvou letech umožnilo vybavení dvou tříd novým nábytkem. Z evropských fondů podpořený projekt „Modernizace škol zřizovaných Středočeským krajem“ inovoval stávající hardwarové vybavení školy, které pedagogové i žáci aktivně využívají. Z vlastních zdrojů škola v loňském roce pořídila zvonění a interní rozhlas. Každý rok škola žádá Středočeský kraj o grant na realizaci seminářů zaměřených na rizikové chování. Vzhledem k tomu, že během školního roku do školy přijede zhruba deset turnusů, poskytnuté finance nevystačí na provedení semináře v každém běhu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v MŠ probíhala v souladu se vzdělávacím programem. Nabídka vzdělávacích i spontánních aktivit v MŠ byla provázena velmi vstřícnou komunikací a empatickým přístupem učitelky k dětem. V době hospitační činnosti probíhala adaptační fáze dětí po přijetí do léčebny. Učitelka velmi citlivě přizpůsobila adaptační program potřebám dětí, což podporovalo jejich psychickou pohodu. V průběhu sledovaných aktivit děti povzbuzovala, motivovala je k činnostem, kladla jim otevřené otázky a do výuky vhodně zařazovala praktické činnosti a názorné ukázky, čímž vhodně rozvíjela aktuálně probírané

téma. Děti dostaly dostatek prostoru pro objevování i spontánní činnosti. V okamžiku přítomnosti více dětí ve třídě učitelka nabízené aktivity vhodně diferencovala dle věku dětí.

Pro děti v povinném roce vzdělávání byla efektivně zařazena cílená předškolní příprava. Program dne byl ovlivněn častým odchodem dětí na léčebné procedury nebo stravování, na což dokázala učitelka aktuálně reagovat podle aktuální situace. Připravený program dne vhodně upravovala tak, aby byl pro děti smysluplný a zaujal je. Program léčebných procedur neumožňuje MŠ získat časový prostor v programu dne pro pobyt venku. To se snaží učitelka vykompenzovat pohybovými aktivitami ve třídě či občasným zařazením pobytu venku po odpoledním odpočinku. V průběhu celého dne bylo vhodně zařazováno hodnocení i sebehodnocení dětí.

V době inspekční činnosti byli vzdělávání žáci, kteří se v ZŠ teprve adaptovali (došlo k výměně turnusu). Výuka probíhala v osmi skupinách, z nichž v polovině jsou spojeny dva ročníky. Složení tříd závisí na ročníkovém zastoupení v daném turnusu. Počet žáků nepřevyšuje deset ve skupině. Každý žák pracuje podle vlastního učebního plánu, který zasílají kmenové školy. S každým žákem se pracuje individuálně, žáci pracují s vlastními výukovými materiály, podle svých schopností a svým tempem. Všechny hospitované vyučovací hodiny byly připravené a jejich obsah odpovídal příslušnému vzdělávacímu programu. V hodinách panovalo klima podporující učení, učitelé k žákům přistupovali s respektem, žáci se vzdělávali ukázněně a ochotně plnili zadání učitelů.

Výuka na prvním stupni ZŠ byla účelně a citlivě zaměřena na postupnou adaptaci žáků na nový způsob vzdělávání při pobytu v léčebně. Dominovala frontální výuka a hromadně řízená písemná samostatná práce žáků v pracovních listech a v sešitech, kooperativní formy výuky se uplatňovaly méně často. Přístup pedagogů však vytvářel příznivé podmínky pro práci s chybou, kterou žáci s podporou pedagogů zdařile začleňovali do procesu svého učení. V průběhu převážně většiny hodin bylo využíváno sebehodnocení žáků na závěr vyučovací hodiny. Pouze v jedné hospitované hodině dostaly dvojice žáků příležitost rozvíjet téma hodiny samostatným přemýšlením a diskusí a jen jednou byla využita počítačová technika pro badatelskou činnost žáka. Chybělo vrstevnické hodnocení a diferenciaci výuky, která by umožnila důslednou individualizaci organizace práce žáků. Vyučující akceptovali pouze úpravy vzdělání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Příležitostí ke zlepšení je vyšší míra individualizace organizace práce žáků a jejich vedení k vyhodnocování naplnění cílů hodin podle předem stanovených kritérií začleněných do výuky.

V hospitovaných hodinách českého jazyka pedagožky střídaly pestré a zajímavé činnosti. Byl kladen důraz na čtení s porozuměním, procvičování paměti, vhodně byly využity efektivní didaktické pomůcky, především aktivní tabule. Nápaditá byla aktivizace žáků pomocí her. Na drobné metodické nedostatky (malý časový prostor na reakci žáka, nevhodný výběr příkladu k procvičení apod.) byla v jednom případě vyučující upozorněna při pohovorním rozhovoru.

Při výuce matematiky byl kladen důraz na pečlivý postup psaní číslic, správnost početních operací, zároveň zde byla vhodně rozvíjena matematická gramotnost i matematická představivost úzce související s praktickým využitím v životních situacích. Zdařilá byla také motivace žáků k tématům, např. využitím plyšového psa. Pedagožky správně začleňovaly do aktivit relaxační chvíle a dbaly na správné sezení a držení psacích potřeb.

Výuka na druhém stupni byla metodicky pestrá a aktivizující, proces učení stimulovaly především úkoly přiměřené věku, schopnostem a dosaženým kompetencím žáků s akcentem na kmenové školy. Z účelného používání digitální techniky žáky i učiteli byla patrná uživatelská zkušenost.

Výuka matematiky byla charakteristická zařazením metod problémového učení motivujícím žáky k aktivnímu řešení problému a vyvození poznatků. Vyučující žákům účinně poskytovala individuální podporu, žáci k problému diskutovali a vhodně prezentovali své poznatky a závěry, uváděli příklady využití poznatků v reálné situaci. Vhodně byla zařazena také práce s chybou, část žáků také zhodnotila výsledek svého učení.

Výuka anglického jazyka byla charakteristická pestrou volbou metod podporujících rozvíjení jazykové gramotnosti žáků a jejich komunikačních dovedností. Vhodně byly aplikovány zkušenosti z reálného života, při řešení problému se dařila spolupráce a zhodnocení naplnění cíle hodiny.

Při zeměpisu byli žáci správně vedeni k samostatnému vyvozování poznatků; byli účinně motivováni názorností a vedením k řešení problému, který nebyl triviální; aktivně komunikovali, sdělovali své návrhy řešení, vyvozovali závěry. Vyučující poskytovala dostatek času k řešení úkolu a vhodnou zpětnou vazbu využitelnou k dalšímu učení. Žáci pravidla spolupráce dodržovali, čas maximálně využili.

Škola cíleně a účinně podporuje čtenářství žáků, kteří aktivně využívají knihovnu s beletrií.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání v MŠ se odvíjely od individuálních možností dětí. Zvolené aktivity přispívaly k dosahování klíčových kompetencí, přístup učitelky podporoval rozvoj sociálních a personálních kompetencí. Děti adekvátně reagovaly na pokyny učitelky, byly přiměřeně aktivní a zapojovaly se do většiny nabízených činností. V průběhu hospitací bylo patrné, že získaly k učitelce důvěrný vztah, reagovaly pozitivně, činnosti je zaujaly, bylo zřejmé, že je aktivity baví.

Vzhledem ke krátké době pobytu dětí v MŠ, není vedena cílená pedagogická diagnostika se zařazením individualizovaných vzdělávacích záměrů. Přesto učitelka sleduje výsledky dětí a vytváří jednotlivým dětem dostačující portfolia, do kterých zařazuje pracovní listy, výtvarné práce a na závěr pobytu slovní hodnocení obsahující důležité informace o dítěti a jeho posunu, které na vyžádání předá do kmenové mateřské školy.

V rámci organizace MŠ spolupracuje především s první skupinou ZŠ, do které jsou zařazovány žáci z prvních ročníků. Jedná se o krátká tematická setkání.

Na závěr školního roku učitelka každoročně hodnotí všechny turnusy dětí v rámci zpracované a přehledné evaluace.

Výsledky vzdělávání žáků jednotlivých turnusů jsou pravidelně projednávány na pedagogických radách. Ve školním roce 2023/2024 nebyli žáci v prvním turnusu klasifikováni pro krátký pobyt, další turnusy absolvovala většina žáků s výborným prospěchem. Kázeňská opatření byla udělena pouze ve druhém turnusu – čtyři třídní důtky.

Pozitivem je získávání informací od žáků, kteří před odjezdem z léčebny vypracovávají anonymní dotazník spokojenosti s náměty na zlepšení. Škola tak získává účelnou zpětnou vazbu umožňující zkvalitnění její činnosti. Po odjezdu žáka z léčebny vydává škola „osobní záznam dítěte“, obsahující charakteristiku žáka, poslední probrané učivo a výsledné známky za uplynulé období. Škola si zpracovává po ročních klasifikační arch s výsledky žáků ze všech předmětů, který jí poskytuje informace o výsledcích vzdělávání, s nimiž dále pracuje tak, aby zkvalitnila průběh vzdělávání. Ve školním roce 2022/2023 se vrátilo 259 hodnocení, které zasílají kmenové školy po návratu žáka, z toho 249 bylo kladných. Ve školním roce 2023/2024 se vrátilo 229 hodnocení, z toho 218 bylo kladných.

Škola ve školním roce 2023/2024 zpracovala autoevaluaci a vhodně stanovila cíle ke zlepšování vzdělávání.

Škola spolupracuje s Open Gate v Babicích, s níž pro nadané děti organizuje zážitkové návštěvy a zprostředkovává, v případě zájmu, žákům a jejich rodičům kontakt s touto školou.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitelka přijala účinná opatření k odstranění nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností.
- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změnám v uspořádání spolupráce s Olivovou dětskou léčebnou, Říčany, Olivova 224 zejména v organizaci výuky a souvisejících činnostech.
- Obměnil se pedagogický sbor.
- Zlepšilo se materiální vybavení školy.
- Nebyla zahájena činnost školní družiny a školního klubu, neboť odpolední zájmovou činnost v rámci léčebného režimu zajišťuje léčebna.
- Došlo k výraznému omezení provozu mateřské školy, neboť jsou vzdělávány pouze děti hospitalizované v léčebně.

Silné stránky

Mateřská škola a základní škola

- Na základě autoevaluace je účelně plánován a realizován další profesní rozvoj pedagogických pracovníků. (2.3)
- Významným pozitivem podpory dětí a žáků jsou konzultace s psychologkou léčebny využívané účastníky vzdělávání. (6.1, 6.2)

Mateřská škola

- Laskavý a přívětivý přístup učitelky v mateřské škole vytváří pozitivní klima účinně podporující učení dětí. (3.2)
- Vstřícný a respektující přístup všech k dětem spoluvytváří vhodné bezpečné prostředí rozvíjející sociální a personální kompetence dětí. (4.4)

Základní škola

- Škola cíleně a účinně podporuje čtenářství žáků. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Mateřská škola

- Chybí pobyt venku v pravidelném režimu vzhledem k odchodům dětí na léčebné procedury. (1.2)
- Při odchodech dětí ze třídy není dostatečně zajištěna jejich bezpečnost. (1.4)

Základní škola

- Stísněné prostorové podmínky, chybějící odborné učebny limitují naplňování školního vzdělávacího programu. (2.4)
- Není dostatečně zajištěna bezpečnost žáků při návratu z procedur v léčebně. (1.4)
- Chybí vrstevnické hodnocení podle předem stanovených kritérií, vyšší míra individualizace organizace práce. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařadit do programu dne mateřské školy po možnou dobu pobyt venku v pravidelném režimu.
- Sladit rozvrh léčebných procedur dětí s potřebami mateřské školy.
- Zlepšit prostorové podmínky školy, např. získat prostory pro odborné učebny.
- Zlepšit zajištění bezpečnosti dětí a žáků při odchodu a při návratu z procedur v léčebně.
- Využívat vrstevnické hodnocení mezi žáky podle předem stanovených kritérií a ve vyšší míře individualizovat organizaci práce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Údaje o škole z rejstříku škol a školských zařízení a z výkaznictví školy – stav k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace týkající se koncepce, řízení a autoevaluace školy – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
3. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
4. Další dokumentace školy podle § 28 odst. 1 školského zákona za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti
5. Zápis z jednání s ředitelkou školy ze dne 10. října 2024
6. Webové stránky školy: <https://zsmsolivovna.cz/cs>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Klára Kahounová, školní inspektorka

Mgr. Zdeněk Dolanský, školní inspektor

19. listopadu 2024